

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΣΥΜΗΣ 2022

Λογοτεχνική βραδιά

Τρίτη 16 Αυγούστου

Στιγμές της εθνικής ιστορίας περασμένες
από φίλτρα ποιητικά

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ

και

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΣ

Σύλληψη σύνθεσης, σχολιασμός και σκηνοθεσία
Α. ΜΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

Συμμετέχουν

Σπύρος Κούτρας, Παντή Ζουρούδη- Κούτρα,
Γιάννης Αγγελόστοπουλος,
Μιχάλης Βολονάκης,
Πάττυ και Κατερίνα Κρανή,
Ελένη Κλαδάκη-Βρατσάνου.

Στα όργανα και στα τραγούδια
Φωτεινή Ζουρούδη-Αγγελοσοπούλου,
Μερκούρης Γιανναράς, Αντώνης Στεφάνου.

ΑΥΛΗ ΑΓΓΕΛΙΔΗ

ΩΡΑ 20.45

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

Εισαγωγή

«Οι ποιητές είναι οι ιεροφάντες μιας ασύλληπτης έμπνευσης ... οι ανεπίσημοι νομοθέτες του κόσμου. Με την ιδιότητα του ιεροφάντη μάς αποκαλύπτουν –ανέκαθεν – την κρυμμένη ουσία, την αλήθεια των πραγμάτων με γλώσσα κρίσιμα μεταφορική, αφού στη μεγάλη ποίηση η πιο μύχια ομορφιά του νοήματος ποτέ δεν εκτίθεται ολόγυμνη».

Σ' αυτή τη μεγαλόστομη διακήρυξη του Shelley αποτυπώνεται με πλήρη καθαρότητα ο καθοριστικός ρόλος που διεκδικούσε για την ποίηση το κίνημα του ρομαντισμού αλλά και η γαλουχημένη στις ιδέες του εποχή του Δ. Σολωμού. Η πραγματικότητα λοιπόν φιλτράρεται μέσα από την αισθαντικότητα του ποιητή και αποκτά τις οριακές διαστάσεις της αλλά ακόμα και τις μελλοντικές της προεκτάσεις.

Οι ποιητές είναι προφητικά αηδόνια και λαλούν αλήθειες όπως αυτές που ακούστηκαν στο τραγούδι από την Ανατολική Ρωμυλία.

Ο Δ. Σολωμός και στα δυο του έργα – ένα πεζό και ένα ποιητικό – που αποσπάσματά τους επιλέξαμε και συνδυάσαμε για την αποψινή εκδήλωση, πασχίζει να μετουσιώσει το ιστορικό γεγονός της πολιορκίας και της εξόδου των Μεσολογγιτών σε ποίηση καθολικής εμβέλειας. Δε λειτουργεί σαν τον ιστορικό που καταγράφει τα συμβάντα, αλλά σαν τον στοχαστή που πρώτα εντοπίζει της καταστάσεις εκείνες που δημιουργούνται από τα γεγονότα, και αφού τις αξιολογήσει ως πολύτιμη πρώτη ύλη στη συνέχεια επιχειρεί να συλλάβει και να μεταδώσει τη σημασία της αλήθειάς τους, ως κτήμα «εξ αιεί». Αυτή την αλήθεια του πατριώτη ποιητή Δ. Σολωμού θα προσπαθήσουμε κι εμείς απόψε με τη σειρά μας, ως ευαίσθητοι και ευλαβείς διαμεσολαβητές, να μεταδώσουμε και σε σας, δύο αιώνες μετά το ιστορικό γεγονός και την ποιητική αποτύπωσή της σε πρόζα ή ποίηση.

Καθώς ο Σολωμός συναντιέται με τον Αριστοτέλη και τη θέση του ότι η ποίηση – αντίθετα από την ιστορία – δεν αποδίδει επιμέρους συμβάντα, κι ως αφορμάται από αυτά, αλλά την πεμπτουσία τους, την καθολικότητά τους «ή

*μέν γάρ ποιήσης μᾶλλον τὰ καθόλου ἢ δ' ἱστορία τὰ καθ' ἕκαστον λέγει»..
«διό φιλοσοφώτερον καί σπουδαιότερον ποιήσεις ἱστορίας ἐστίν».*

Αναρωτιέται κανείς ωστόσο. Χωρίς τα μεγαλειώδη καθέκαστα της ιστορίας τι είδος υψηπετούς ποιήσεως θα μπορούσε να γεννηθεί; Γι' αυτό τον λόγο, εμείς εδώ τιμάμε πρωτίστως μέσα από την υψηλή ποίηση του Δ. Σολωμού εκείνα τα μεγαλειώδη καθέκαστα που την αλήθεια τους ο ποιητής θέλησε να φωτίσει με μοναδικό τρόπο κερδίζοντας έτσι δικαίως και τον τιμητικό τίτλο του εθνικού ποιητή.

Θα ερμηνευτούν αποσπάσματα από το πεζό του «Η Γυναίκα της Ζάκυνθος» στο 1^ο και 3^ο μέρος και από το ποιητικό του «Ελεύθεροι πολιορκημένοι» στο 2^ο.

Στο 1^ο μέρος η «Η Γυναίκα της Ζάκυνθος» λίγο πριν την έξοδο του Μεσολογγίου στρέφεται κατά των προσφύγων Μεσολογγιτών που της ζητούν βοήθεια. Ο Δ. Σολωμός τη χαρακτηρίζει για τη στάση της αυτή «θανάσιμη έχθρισα του έθνους». Στο 2^ο μέρος μεταφερόμαστε στο πολιορκημένο Μεσολόγγι και ζούμε τις τελευταίες στιγμές των Πολιορκημένων και την έξοδό τους. Στο 3^ο μέρος επιστρέφουμε στη Ζάκυνθο για να παρακολουθήσουμε την τιμωρία της Γυναίκας, που χάνει τα λογικά της και αυτοχειριάζεται. Ύβρις, Νέμεσις, Τίσις. Ο αρχαίος ελληνικός κύκλος της τραγικότητας που αποτελεί τη ραχοκοκαλιά των κλασικών δραματικών έργων διαγράφεται απaráλλαχτος στη σύνθεσή μας σε διαφορετική ωστόσο εποχή και κάτω από άλλες συνθήκες. Τότε οι πάσχοντες βασιλικοί οίκοι, τώρα το πάσχον Έθνος των Ελλήνων. Πλαισιώνουμε τον ποιητικό και σχολιαστικό λόγο με τραγούδια του Γ. Μαρκόπουλου, του Χρ. Λεοντή, του Νίκου Κηπουργού και ένα παραδοσιακό.

Ας μαθητεύσουμε στο μάθημα ιστορίας του Δ. Σολωμού που μας το παραδίδει μέσα από φίλτρα ποιητικά.

Ας νιώσουμε για πενήντα και κάτι λεπτά ό,τι κι εκείνος ένιωθε ή βιώνοντας τα γεγονότα ή γράφοντας και ξαναγράφοντας τις συνθέσεις του.